

Meting tevredenheid werkgevers aansluiting mbo-arbeidsmarkt

Inhoud

Inleiding	3
Onderzoeksopzet.....	4
Steekproef	4
Veldwerk.....	4
Selectiecriteria respondent	4
Respons	5
Resultaten	6
Vergelijking tussen de drie metingen – gemiddelde scores op de tevredenheidsaspecten.....	9
Aanvullende analyses	10
Leerweg	10
Opleidingsniveau	10
Gevolgte opleidingsrichting.....	11
Bijlage 1: Toelichting weging.....	12
Bijlage 2: Betrouwbaarheid en generaliseerbaarheid.....	13
Bijlage 3: Toelichting onderzoeksopzet 2016, 2018 en 2020.....	14

Inleiding

Op 14 oktober 2015 heeft Tweede Kamerlid Straus een motie ingediend om een indicator voor de tevredenheid van werkgevers met de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt op te nemen in de indicatorentabel van de rijksbegroting. In de motie werd de regering verzocht de tevredenheid van werkgevers over de aansluiting van opleidingen op de arbeidsmarkt te meten op basis van de gegevens van leerbedrijven in het mbo.

Het Ministerie van OCW heeft het verzoek gedaan aan SBB om de meting "tevredenheid werkgevers aansluiting mbo-arbeidsmarkt" om de twee jaar te herhalen. Het onderzoek is al tweemaal eerder uitgevoerd, in 2016 en in 2018. De tweede meting, in 2018, is op verzoek van OCW uitgebreid met overige bedrijven (geen erkende leerbedrijven) die mbo-gediplomeerden in dienst hebben. Er bleken weinig opvallende verschillen te zijn tussen leerbedrijven en niet-leerbedrijven in de mate van tevredenheid over aangenomen mbo'ers. Daarom is besloten om derde meting weer alleen onder de leerbedrijven uit te voeren.

Deze rapportage bevat de uitkomsten van de derde meting. De uitkomsten van deze derde meting worden in mei 2020 gepubliceerd in het departementaal jaarverslag en in september 2020 gepubliceerd als indicator op de Rijksbegroting.

Onderzoeksopzet

Inleiding

Met dit onderzoek geven we inzicht in de vraag hoe tevreden werkgevers zijn met recent gediplomeerde mbo'ers. Op acht verschillende aspecten is de tevredenheid gemeten.

Het onderzoek richt zich op bedrijven (leerbedrijven) die minimaal één recent afgestudeerde mbo'er in dienst hebben. De vraagstelling en de methode van het onderzoek zijn zoveel mogelijk hetzelfde gebleven als bij de eerste en de tweede meting.

Steekproef

Voor het onderzoek zijn de bpv-contactpersonen van erkende leerbedrijven benaderd. Het totale leerbedrijvenbestand van SBB (peildatum 1 september 2019) bestaat uit bijna 256.000 erkende leerbedrijven (afzonderlijke vestigingen). Op voorhand werd een aantal leerbedrijven uitgesloten van de steekproeftrekking. Dit betrof leerbedrijven waarvan het e-mail adres van de bpv-contactpersoon onbekend was (n=4.150), leerbedrijven die niet in Nederland gevestigd waren (n=10.240) en leerbedrijven die om verschillende redenen niet benaderd worden voor onderzoek (n=7.500).

Van de overgebleven leerbedrijven zijn er 204.630 unieke contactpersonen geregistreerd. Het komt voor dat een contactpersoon van meerdere (vestigingen van) leerbedrijven de contactpersoon is. Uit de 204.630 unieke contactpersonen is een aselechte steekproef getrokken van 40.000 contactpersonen. Hiermee werd voorkomen dat één contactpersoon meerdere uitnodigingen ontving voor het onderzoek.

Veldwerk

In opdracht van SBB heeft Kantar in de periode oktober/november 2019 het veldwerk uitgevoerd. De 40.000 geselecteerde respondenten hebben via e-mail een uitnodiging ontvangen voor een digitale vragenlijst. Er zijn maximaal twee reminders verstuurd. De respondent kon, indien hij/zij aangaf niet de juiste persoon te zijn om de vragenlijst in te vullen, de contactgegevens doorgeven van een andere persoon binnen de organisatie die voor het onderzoek moest worden benaderd. Deze opgegeven contactpersonen zijn ook eenmaal uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek.

Het streven was om minimaal hetzelfde aantal ingevulde vragenlijsten binnen te halen als bij de eerste meting. Bij de eerste meting is het veldwerk op vergelijkbare wijze uitgevoerd en toen waren er 1.536 volledig ingevulde vragenlijsten.

Selectiecriteria respondent

Er is een aantal selectiecriteria vastgesteld waaraan de respondent moet voldoen om alle vragen van de vragenlijst voorgelegd te krijgen:

- De vestiging van het bedrijf waar de respondent werkt heeft de afgelopen 2 jaar een recent gediplomeerde mbo'er aangenomen die op het moment van bevragen minimaal 6 maanden in dienst is.
- Indien er meerdere mbo'ers zijn aangenomen, is gevraagd naar het oordeel over de laatst aangenomen recent gediplomeerde mbo'er die minimaal 6 maanden in dienst is.

Respons

Responsoverzicht

Alle analyses zijn gebaseerd op de 2.298 respondenten die aangaven dat zij de juiste persoon waren om de vragenlijst in te vullen én die werkzaam zijn in een leerbedrijf waar de afgelopen 2 jaar een recent gediplomeerde mbo'er is aangenomen die minimaal 6 maanden in dienst was.

De onderzoeksopzet van deze derde meting is vergelijkbaar met de eerste meting. Bij de eerste meting gaf 23% van de respondenten aan (1.536 van de 6.676) dat er in het bedrijf een mbo'er was aangenomen die op het moment van bevragen minimaal 6 maanden in dienst is. Bij de derde meting is dit percentage hoger, namelijk 33% (2.298 van de 6.870).

Representativiteit

Of respondenten die zijn meegenomen in de analyses ook een goede afspiegeling zijn van de totale populatie kan getoetst worden door de responsgroep en de populatie te vergelijken op basis van relevante kenmerken. In dit onderzoek kijken we naar het kenmerk sectorkamer. SBB hanteert een indeling van mbo-kwalificaties in verschillende sectorkamers.

In het totale leerbedrijvenbestand, oftewel de populatie, is van iedere contactpersoon bekend onder welke sectorkamer de vestiging van het bedrijf valt waar deze contactpersoon werkzaam is. De indeling van bedrijven naar sectorkamer is gemaakt op basis van de opleidingen waarvoor het bedrijf erkend is. De verdeling naar sectorkamer in de populatie is vergeleken met de verdeling naar sectorkamer in de responsgroep (de 8.544 respondenten die gestart zijn met de vragenlijst) en de responsgroep die is meegenomen in de analyses (de 2.298 respondenten die voldeden aan het selectie criterium dat er de afgelopen 2 jaar een recent gediplomeerde mbo'er is aangenomen die op het moment van bevragen minimaal 6 maanden in dienst is).

Tabel 1.

Verdeling naar sectorkamer in de populatie, de responsgroep en de responsgroep die is meegenomen in de analyses

Sectorkamer	Populatie		Responsgroep		Responsgroep meegenomen in analyses	
	N	%	N	%	N	%
1. Techniek en gebouwde omgeving	31.922	13%	1.359	16%	402	17%
2. Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	21.089	9%	727	9%	196	9%
3. Zorg, welzijn en sport	59.901	24%	1.898	22%	591	26%
4. Handel	30.670	12%	865	10%	212	9%
5. Ict en creatieve industrie	17.840	7%	645	8%	137	6%
6. Voedsel, groen en gastvrijheid	43.889	18%	1.607	19%	441	19%
7. Zakelijke dienstverlening en veiligheid	21.518	9%	824	10%	214	9%
8. Specialistisch vakmanschap	3.907	2%	147	2%	31	1%
9. Entree / Bovensectoraal*	14.408	6%	454	5%	70	3%
10. Cross-over*	492	0%	18	0%	4	0%
Totaal	245.636**	100	8.544	100	2.298	100

* Onder de sectorkamer Entree/ Bovensectoraal vallen de mbo-opleidingen op entree-niveau en een aantal bovensectorale opleidingen. De cross-over opleidingen bestaan uit delen van bestaande opleidingen. De cross-over opleidingen vallen niet onder een sectorkamer, maar voor de analyses is hier een aparte categorie van gemaakt.

** Het aantal van 245.636 bedrijven in de populatie is gebaseerd op het totaal aantal bedrijven in het leerbedrijvenbestand dat in Nederland gevestigd is.

Om op populatieniveau uitspraken te kunnen doen, moeten de resultaten worden gewogen. In bijlage 1 staan de aantallen en de gehanteerde methode om de data te wegen. In bijlage 2 staat een toelichting bij de betrouwbaarheid en generaliseerbaarheid van dit onderzoekResultaten

Op acht verschillende aspecten is de tevredenheid bij werkgevers over recent gediplomeerde mbo'ers gemeten. ICT-basisvaardigheden (aspect 8a) en Informatievaardigheden (aspect 8b) maken onderdeel uit van ICT-geletterdheid. Deze aspecten zijn voor de eerste keer bevroegd.

Tabel 2.

Beoordeling mbo'er derde meting (2020), gewogen naar sectorkamer

Beoordeling mbo'er	(Zeer) slecht	Niet goed/niet slecht	Goed	Zeer goed
1. Vakkennis	4,4%	24,4%	63,5%	7,7%
2. Beroepsvaardigheden	3,7%	22,4%	64,0%	9,9%
3. Beroepshouding	3,0%	16,1%	62,5%	18,4%
4. Taal- /rekenvaardigheden	6,9%	34,8%	52,8%	5,5%

5. Omgang met collega's en leidinggevende(n)	1,5%	10,0%	67,3%	21,2%
6. Bereidheid zich in te zetten voor het bedrijf	1,8%	10,6%	57,8%	29,7%
7. Vermogen om zich in het vak te ontwikkelen en bij te leren	2,2%	14,9%	60,7%	22,2%
8a. ICT-basisvaardigheden	5,3%	33,3%	54,4%	7,0%
8b. Informatievaardigheden	5,4%	36,9%	51,6%	6,1%

De antwoordcategorieën 'slecht' en 'zeer slecht' zijn samengevoegd omdat er anders over te kleine groepen bedrijven uitspraken worden gedaan.

Werkgevers zijn, net zoals bij de eerste en de tweede meting, het meest tevreden met mbo'ers op de aspecten 'omgang met collega's en leidinggevende(n)' en 'bereidheid zich in te zetten voor het bedrijf'. Het aspect 'omgang met collega's en leidinggevende(n)' beoordeelt 88,5% van de respondenten goed tot zeer goed. Het aspect 'bereidheid zich in te zetten voor het bedrijf' beoordeelt 87,6% van de respondenten goed tot zeer goed. Op het aspect 'Taal- /rekenvaardigheid' worden de mbo'ers het vaakst als slecht of zeer slecht beoordeelt (6,9%). Taal- /rekenvaardigheid en digitale geletterdheid worden relatief vaak als niet goed/niet slecht beoordeeld (neutraal).

Vergelijking tussen de drie metingen – percentage (zeer) tevreden

De onderzoekspopulaties van de eerste meting (2016) en de derde meting (2020) zijn vergelijkbaar. De onderzoekspopzet van de tweede meting (2018) was anders. Zie bijlage 3 voor een toelichting bij de onderzoekspopzet van de verschillende metingen.

Tabel 3.

Percentage dat de mbo'er als goed of zeer goed beoordeelt, in 2016 en 2020 gewogen naar sectorkamer en 2018 gewogen naar bedrijfssector en bedrijfsgrootte

Beoordeling mbo'er	2016 (meting 1)	2018* (meting 2)	2020 (meting 3)	95% betrouwbaarheids- interval
1. Vakkennis	76,8%	76,9%	71,2%	71,0% - 71,4%
2. Beroepsvaardigheden	75,8%	79,9%	73,9%	73,8% - 74,1%
3. Beroepshouding	81,1%	81,8%	80,9%	80,7% - 81,1%
4. Taal- /rekenvaardigheden	61,7%	64,8%	58,3%	58,1% - 58,5%
5. Omgang met collega's en leidinggevende(n)	88,1%	88,2%	88,5%	88,4% - 88,6%
6. Bereidheid zich in te zetten voor het bedrijf	86,6%	88,8%	87,6%	87,5% - 87,7%
7. Vermogen om zich in het vak te ontwikkelen en bij te leren	81,0%	82,1%	82,9%	82,8% - 83,0%
8a. ICT-basisvaardigheden			61,4%	
8b. Informatievaardigheden			57,7%	

* Bij de tweede meting in 2018 zijn ook niet-leerbedrijven onderzocht. Voor de vergelijkbaarheid worden in bovenstaande tabel voor het jaar 2018 alleen de antwoorden van de leerbedrijven getoond.

Bij de derde meting (2020) is voor het eerst gevraagd naar de mate van tevredenheid met 'ICT-basisvaardigheden' en 'Informatievaardigheden'. Op het aspect 'Informatievaardigheden' wordt de mbo'er het minst vaak als (zeer) goed beoordeeld (57,7%). Bij de eerste en tweede meting werd de mbo'er het minst vaak als (zeer) goed beoordeeld op het aspect 'taal- en rekenvaardigheden'. In 2016 beoordeelde 61,7% de mbo'er (zeer) goed op dit aspect en in 2018 was dit iets gestegen naar 64,8%. Bij de derde meting (2020) is dit percentage weer iets afgenomen naar 58,3%.

Er is per aspect nagegaan wat het 95% betrouwbaarheidsinterval is van het percentage dat de mbo'er als (zeer) goed beoordeelt. Voor het eerste aspect 'Vakkennis' betekent dit bijvoorbeeld dat er met 95% zekerheid gezegd kan worden dat het percentage werkgevers dat de mbo'er op dit aspect als (zeer) goed beoordeelt tussen de 71,0% en de 71,4% ligt. Op basis van dit betrouwbaarheidsinterval kan iets gezegd worden over de mate waarin men bij de eerste en tweede meting meer of minder tevreden was over de mbo'er. Zo geldt bijvoorbeeld voor het eerste aspect 'Vakkennis' dat het percentage dat de mbo'er als (zeer) goed beoordeelde bij zowel de eerste als de tweede meting hoger ligt dan de waarden binnen het 95%-betrouwbaarheidsinterval. Dit betekent dat men de mbo'er op 'Vakkennis' bij de eerste en tweede meting vaker als (zeer) goed beoordeelde dan bij de derde meting. Ook op 'Vakvaardigheden' en Taal-/rekenvaardigheden' beoordeelde men de mbo'er bij de eerste en tweede meting vaker als (zeer) goed dan bij de derde meting. Op de aspecten 'Omgang met collega's en leidinggevende(n)' en 'Vermogen om zich in het vak te ontwikkelen en bij te leren' beoordeelt men de mbo'er juist vaker als (zeer) goed bij de derde meting.

Vergelijking tussen de drie metingen – gemiddelde scores op de tevredenheidsaspecten

Tabel 4.

Gemiddelden op de tevredenheidsaspecten, in 2016 en 2020 gewogen naar sectorkamer en 2018 gewogen naar bedrijfssector en bedrijfsgrootte

Beoordeling mbo'er	2016 (meting 1)	2018* (meting 2)	2020 (meting 3)
1. Vakkennis	3,8	3,8	3,7
2. Beroepsvaardigheden	3,8	3,8	3,8
3. Beroepshouding	3,9	3,9	4,0
4. Taal- /rekenvaardigheden	3,6	3,6	3,6
5. Omgang met collega's en leidinggevende(n)	4,0	4,0	4,1
6. Bereidheid zich in te zetten voor het bedrijf	4,1	4,1	4,2
7. Vermogen om zich in het vak te ontwikkelen en bij te leren	3,9	4,0	4,0
8a. ICT-basisvaardigheden			3,6
8b. Informatievaardigheden			3,6

* Bij de tweede meting in 2018 zijn ook niet-leerbedrijven onderzocht. Voor de vergelijkbaarheid worden in bovenstaande tabel voor het jaar 2018 alleen de antwoorden van de leerbedrijven getoond.

Op de tevredenheidsaspecten konden bedrijven de mbo'er beoordelen van zeer slecht (score 1) tot zeer goed (score 5). De gemiddelden waarden tussen de verschillende metingen verschillen nauwelijks van elkaar, daarom is hier geen aanvullende analyse op uitgevoerd.

Aanvullende analyses

Om meer inzicht te krijgen in de tevredenheid van werkgevers over mbo'ers, is een aantal aanvullende analyses uitgevoerd. Er is nagegaan of de gevolgde leerweg van de mbo'er, het opleidingsniveau van de mbo'er en de opleidingsrichting (ingedeeld naar sectorkamer) van invloed zijn op de mate van tevredenheid.

Op alle tevredenheidsaspecten konden bedrijven de mbo'er beoordelen van zeer slecht (score 1) tot zeer goed (score 5).

Leerweg

De respondent moest in de vragenlijst aangeven welke leerweg (bol of bbl) de mbo'er had gevolgd. Er blijken significante verschillen te zijn in de mate van tevredenheid op de aspecten Beroepsvaardigheden, Taal-/rekenvaardigheden, ICT-basisvaardigheden en Informatievaardigheden. Werkgevers zijn wat betreft de Taal-/rekenvaardigheden, ICT-basisvaardigheden en Informatievaardigheden iets tevredener over bol'ers dan over bbl'ers. Over de beroepsvaardigheden zijn werkgevers iets tevredener over bbl'ers dan over bol'ers. De verschillen zijn echter zeer minimaal en in het geval van het aspect Beroepsvaardigheden zelfs zichtbaar in de gemiddelden met één cijfer achter de komma.

Tabel 5.

Gemiddelden score op de tevredenheidsaspecten uitgesplitst naar leerweg

Beoordeling mbo'er	bol (N=1.121)	bbl (N=798)
2. Beroepsvaardigheden	3,8	3,8
4. Taal- /rekenvaardigheden	3,6	3,5
8a. ICT-basisvaardigheden	3,7	3,5
8b. Informatievaardigheden	3,6	3,5

379 respondenten gaven aan niet te weten welke leerweg de mbo'er had gevolgd. Deze respondenten zijn niet meegenomen in de analyse naar leerweg.

Opleidingsniveau

De respondent moest in de vragenlijst aangeven op welk niveau (1, 2, 3 of 4) de mbo'er de opleiding had gevolgd. Het blijkt dat niveau een significant effect heeft op alle tevredenheidsaspecten. Bedrijven zijn tevreden zijn over mbo'ers van alle niveaus. De gemiddelde tevredenheid neemt iets toe naarmate het opleidingsniveau van de mbo'er hoger is.

Tabel 6.

Gemiddelden score op de tevredenheidsaspecten uitgesplitst naar niveau

Beoordeling mbo'er	Niveau 1 (N=29)	Niveau 2 (N=209)	Niveau 3 (N=657)	Niveau 4 (N=1.219)
1. Vakkennis	3,5	3,6	3,7	3,8
2. Beroepsvaardigheden	3,6	3,6	3,8	3,9
3. Beroepshouding	3,8	3,7	3,9	4,0

4. Taal- /rekenvaardigheden	3,2	3,3	3,5	3,6
5. Omgang met collega's en leidinggevende(n)	3,9	3,9	4,0	4,1
6. Bereidheid zich in te zetten voor het bedrijf	3,9	3,9	4,1	4,2
7. Vermogen om zich in het vak te ontwikkelen en bij te leren	3,4	3,8	4,0	4,1
8a. ICT-basisvaardigheden	3,2	3,3	3,5	3,8
8b. Informatievaardigheden	3,2	3,3	3,4	3,7

184 respondenten gaven aan niet te weten op welk niveau de mbo'er de opleiding had gevolgd. Deze respondenten zijn niet meegenomen in de analyse naar niveau.

Gevolgte opleidingsrichting

SBB heeft alle mbo-opleidingen ingedeeld in acht sectorkamers. Aan de bedrijven is gevraagd in welke richting (sectorkamer) de mbo'er de opleiding heeft gevolgd. De verschillen in tevredenheid tussen de bedrijven die mbo'ers hebben aangenomen vanuit de verschillende sectoren zijn zeer minimaal, maar wel voor de meeste aspecten significant.

Tabel 7.

Gemiddelde score op de tevredenheidsaspecten uitgesplitst naar opleidingsrichting (sectorkamer)

Beoordeling mbo'er	TGO (N=367)	MTLM (N=137)	ZWS (N=585)	Handel (N=174)	ICT/CI (N=122)	VGG (N=164)	ZDV (N=89)	SV (N=104)
1. Vakkennis	3,6	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7	3,6	3,8
2. Beroepsvaardigheden	3,7	3,9	3,9	3,9	3,7	3,7	3,8	3,8
3. Beroepshouding	3,8	3,8	4,0	4,0	3,7	4,0	4,0	4,1
4. Taal- /rekenvaardigheden	3,5	3,6	3,6	3,7	3,4	3,5	3,7	3,4
5. Omgang met collega's en leidinggevende(n)	4,0	4,0	4,1	4,2	3,9	4,0	4,1	4,2
6. Bereidheid zich in te zetten voor het bedrijf	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,3
7. Vermogen om zich in het vak te ontwikkelen en bij te leren	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	4,0	4,1
8a. ICT-basisvaardigheden	3,6	3,6	3,7	3,7	3,9	3,4	3,7	3,5
8b. Informatievaardigheden	3,5	3,6	3,6	3,7	3,7	3,4	3,7	3,4

556 respondenten gaven aan niet te weten wat de opleidingsrichting (sectorkamer) van de de mbo'er is. Deze respondenten zijn niet meegenomen in de analyse naar opleidingsrichting.

Afkortingen van de sectorkamers: TGO= Techniek en gebouwde omgeving, MTLM = Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem, ZWS = Zorg, welzijn en sport, ICT/CI = ICT en Creatieve industrie, VGG = Voedsel, groen en gastvrijheid, ZDV = Zakelijke dienstverlening en veiligheid, SV = Specialistisch vakmanschap.

Bijlage 1: Toelichting weging

De resultaten van dit onderzoek zijn gewogen zodat de responsgroep die meegenomen is in de analyses een goede afspiegeling is van de totale populatie wat betreft de verdeling van de respondenten over de te onderscheiden sectorkamers. Dit wordt bereikt door per sectorkamer een wegingsfactor te berekenen als: ***aantal in de populatie/aantal in de respons.***

Onderstaande tabel toont deze aantallen en de bijhorende wegingsfactoren.

Tabel 8.

Overzicht van de aantallen in de populatie, de respons en bijbehorende weefactor

Sectorkamer	Populatie	Responsgroep meegenomen in analyses	Weefactor
1. Techniek en gebouwde omgeving	31.922	402	79
2. Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	21.089	196	108
3. Zorg, welzijn en sport	59.901	591	101
4. Handel	30.670	212	145
5. Ict en creatieve industrie	17.840	137	130
6. Voedsel, groen en gastvrijheid	43.889	441	100
7. Zakelijke dienstverlening en veiligheid	21.518	214	101
8. Specialistisch vakmanschap	3.907	31	126
9. Bovensectoraal	14.408	70	206
10. Cross-over	492	4	123
Totaal	245.636	2.298	

Overigens verschillen de tevredenheidsscores nauwelijks tussen de gewogen en de ongewogen data.

Bijlage 2: Betrouwbaarheid en generaliseerbaarheid

Bij de waardering van uitkomsten van vragenlijstonderzoek wordt vaak de vraag gesteld hoe groot een steekproef moet zijn om tot betrouwbare uitkomsten te komen. Statistisch beschouwd willen we dan weten hoe breed de marge is rondom een gevonden cijfer. Hoe exacter de schatting die we wensen, hoe meer respondenten er nodig zijn. Bij populaties groter dan 20.000 is de precisie niet of nauwelijks nog afhankelijk van de totale omvang van de populatie.

De vragenlijst Straus is door 6.870 mensen, die aangaven dat zij de juiste persoon waren om de vragenlijst in te vullen, ingevuld. Daarvan gaven 2.298 respondenten aan recentelijke een mbo'er in dienst te hebben genomen. Als we van dat laatste aantal uitgaan is de 99% betrouwbaarheidsmarge $\pm 3\%$. Dat betekent: Als uit het onderzoek komt dat 50% van de respondenten een bepaalde score aangeeft, ligt de werkelijke waarde met 99% zekerheid tussen 47% en 53%. Als de respons verdubbelt verschuift deze marge van 3% naar 2,3%.

Gebruikelijk hanteert men een 95% zekerheid; dan is die marge $\pm 2,5\%$ (met een kleine variatie afhankelijk van het gevonden percentage). Bij de huidige respons gaat het dan om tienden van procenten.

Conclusie: de omvang van de respons is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Bijlage 3: Toelichting onderzoeksopzet 2016, 2018 en 2020

De onderzoekspopulaties van de eerste meting (2016) en de derde meting (2020) zijn vergelijkbaar. De onderzoeksopzet van de tweede meting (2018) is anders. Bij de meting van 2018 zijn namelijk eenmalig ook niet-leerbedrijven meegenomen in het onderzoek.

Voor de onderzoeken in 2016 en 2020 is een aselechte steekproef getrokken van erkende leerbedrijven uit het leerbedrijvenregister van SBB. Voor het onderzoek in 2018 heeft SBB samengewerkt met het CBS en is voor het steekproefkader gebruik gemaakt van het Algemeen Bedrijven Register (ABR). Het ABR is voor CBS het basisbestand met de gehele Nederlandse bedrijvenpopulatie. Waar mogelijk zijn toen in het steekproefkader de leerbedrijven geïdentificeerd door een koppeling te maken met het leerbedrijvenregister van SBB. Voor de vergelijkbaarheid van de resultaten zijn in de analyses, waarin een vergelijking gemaakt wordt tussen de jaren, voor de tweede meting (2018) alleen de antwoorden van de leerbedrijven weergegeven.

Ook zijn de resultaten van de metingen op een andere manier gewogen. In 2016 en 2020 is gewogen naar sectorkamer. In 2018 is gewogen naar bedrijfssector en bedrijfsgrootte.